

פּו:

<div></div>	<div>עין משפט נר מצוה</div>
<div> <p>לְדַאבְּגָד הוּזַח ט מ״י פכ״א מהל' עדות הלכה ט:</p> <p>לה י מ״י פ״א מהל' סנהדרין הלכה ג:</p> <p>לו כ מ״י פ״ג מהלכות ממרים הלכה ח:</p> <p>לו ל מ״י שם הל' ה:</p></div>	

גְּנִיבָה אַתחֵלְתָּא דמכירה היא. וא"ת אמאי מקטלי הא מנא למימר לפוסלו לעדות זאלו וכ"ת דזעו התראה וכיון דאמרי שהתרו זו למיתה אלמא למיקטליה קא אמו אס כן לחזקיה נמי לקטלו אע"ג דאמו נמי להלקותו (דף ק"ד) ורס) דעידי גניבה ראשונה ושניה אע"ג דאמו לחיובי חלי נזק כיון דאמו נמי לייעודי משלמי חלי נזק של העדאה עס הכת השלישית כשהוזמו השלש כתות וי"ל דקסבר חזקיה דגניבה לחודה קיימא כמו עידי קדושין ועידי זיאה ואע"ג דמיירי זאתרו זיה מדמקטלי לרבי יוחנן מ"מ לא שייך זכו חיוב מיתה ואפשר דלחזקיה לא זעיי התראה ולר' יוחנן זעיי אי נמי הש"ס לא חש זטעמא דלפוסלו לעדות זאלו מדאזטריקן לעיל למימר להלקותו ושמא איזטריק היכא דמפסיל מעיקרא וקאי:

עבדי מברתי. וא"ת אי לאו למקטליה קא אמו אס יזכו עדים שאינו עזבו אס כן למאי קא אמו וי"ל דאמו לקיים המקח וא"ת אי דלא אתרו זיה למה לן טעמא דעבדי מכרתי אלא ודאי אתרו זיה אס כן למקטליה קאמי וי"ל דאתרו זיה אחריני ואינהו לא ידעי וכי האי גוונא הוה מצי לשנויי דרש פרק היו בזדקין (לעיל דף מא). גבי נערה המאורסה:

אמר רב יוסף ב'. סלקא דעמך דרב יוסף דזאלתו עידי גניבה וה"פ מתוך שהוא יכול לומר עבדי מכרתי אס לא היו זכאים עידי גניבה אס כן אין זעדותם ממש וחאי דבר הוא ואזיי פריך ליה הא מתוך קאמר דמשמע הלשון דאפילו השתא נמי זתר דאמו עידי גניבה מצי למימר הכי: **קמ"ל** רמיזא לאו בלום הוא. זכ"צ דז"ק (דף מד) ורס) גבי לייעודי תורא ולייעודי גזרא דמסקין התס אלא דקא מרמוזי רמוזי לא דמי לרמיזה דהכא דהתס מיירי ברמיזה חשובה שזכל השלטה ימים זכו אלו עס אלו וקא מרמוזי אזל הכא ברמיזה גרועה איירי דלאו מילתא היא אי נמי דיני נפשות שאני: זמופלא

דתימא רמיזא מילתא היא קמ"ל ירמיזא לאו כלום הוא: **מתני'** זקן ממרא על פי ב"ד שנאמר יכי יפלא ממך דבר למשפט ישלשה בתי דינין היו שם אחד יושב על פתח הר הבית ואחד יושב על פתח העזרה ואחד יושב בלשכת הגזית זבאין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו א"אמר להם ואם לאו באין להן לאותן שעל פתח עזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו אמר להם ואם לאו ואלו באין לב"ד הגדול שבלשכת הגזית שממנו יוצא תורה לכל ישראל שנאמר מִן הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר ה' ⁬חֹזֶר לַעֲרֹךְ שִׁנָּה וּלְמַד ⁬בְּדֶרֶךְ שֶׁהִיָּה לְמַד פֶּטוּר וְאִם הוֹרָה לַעֲשׂוֹת חַיִּיב שֶׁנֶּאֱמַר וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּזֶדוֹן אִינוֹ חַיִּיב עַד שִׁיּוּרָה לַעֲשׂוֹת יִתְלַמֵּיד שְׁהוֹרָה לַעֲשׂוֹת פֶּטוּר נִמְצָא חוֹמְרוֹ קוּלוֹ: ⁬גמ' תנו רבנן כי יפלא ממך דבר
במופלא

אחר שהעידו עידי מכירה זכו עידי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: ואזכתי מאי למימרא. כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי ליגמר על פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיזכוו עידי גניבה עלינו: דקא מרמוזי רמוזי. הני להני: **מתני'** ג' זסי דינין היו שס. זירושלים דמשתעי זבה קרא (דברים ין) וקמת ועלית: אחד יושב על פסח הר הזים. הא שער המזרחי שלפנים מן החיל לפני עזרת נשים: ואחד יושב. למעלה הימנו כשעברו עזרת נשים ובאין לפני עזרת ישראל: ואחד זלשם הגוים. שהיא זנויה זתוך העזרה חליה זקודש וחליה זקודש זחול דלאמרנין זכסדר יומא (דף כה): **זבאין לזה שעל פסח הר הזים**. זקן זה שהורה זעירו ונחלק ז"ד שזעירו עליו והזקיפו הכזוב לעלות לירושלים ולשאלו ובאין הוא וזית דין שזעירו לז"ד זה שעל פסח הר הזית שהרי זו פוגעין תחילה: **תלמיד שהורה לעשות**. תלמיד שלא הגיע להוראה ונחלק על ז"ד שזעירו וזכו לז"ד הגדול ושאלו וזחר לעירו והורה זבתחילה פטור שאין לסמוך על הוראתו והתורה לא חייבה אלא מופלא ומומחה לז"ד דלאמרי' זגמ' ⁬[פ].]: **נמצא חומרו קולו**. חומר שהחמירו עליו שאינו ראוי להוראה עד שיהא זן ארבעים שנה"י נעשה לו קל לפוטרו מן המיתה:

למקוטו זאלו. ולא הגניזה ולא ידענו שימכרנו: דלא לקי. אגניבה לחודה משוס דהוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת ז"ד שאס ימכרנו יהרג: עידי גניזה זנפש. שהעידוהו שגנז נפש: **מדאמר חזקיה אין נהרגין**. אס הזומו לאחר זכזאו עידי מכירה משוס הכי לוקין שהרי אין סופן למות על עדות זו ולא הוי לגזייהו לאו שניתן לאזהרת מיתת ז"ד: דאי ר' יוחנן כיון דאמר נהרגין. אס זכו עידי מכירה אחרי כן קודם הזמה ונגמר דינו ע"פ שמי הכמות והזומו היכי לקו אס הזומו קודם זכזאו עידי מכירה הא הוה ליה לאו דלא תענה"י לגזייהו זשעה שהעידו לאו שניתן לאזהרה שלא להעיד כן שאס יעידו ולא יוזמו עד זכזאו עידי מכירה ויגמר דינו ויוזמו ימומו: וכל לאו שניסן לאזהרה ז"ד אין לוקין עליו. ואפילו יפטרו מן המיתה שהרי לא לאזהרת מלקות נימן: אינהו היכי לקו. הא לאו כאשר זמס"י הוה ואי משוס לא תענה (שמות ס) לאו שאין זו מעשה הוה:

זעידי מכירה כולי עלמא לא פליגי דנהרגין. אס נגמר דינו על פי שמי הכמות: לחודה קיימא. ועידי גניבה אינן זכאין להורגו אלא להלקותו אזל עידי מכירה שזאין עמהן ואומרנין שהתרו זו למיתה מונעין אותו ממלקות ומחייזין אותו מיתה והויא לה מזירה דבר שלס: **אסתלפא דמכירה**. דקסבר ר' יוחנן לא לקי עלה דלאו שניתן לאזהרת מיתת ז"ד ואינן זכאין אלא להורגו ואט"ג דשמיאן זריכות זו לזו והוה ליה כל חדא וחדא חאי דבר מיקטל כרזבן: **ומורה ר' יוחנן זעדים הראשונים של זן סורר ומורה שהוזמו דאין נהרגין**. דאינהו ודאי למלקות אמו דכזכזיז ויסרו אותו (דברים כא): **הכל מודים בו**. כלומר יש עדים זבן סורר ומורה שהכל מודים זזאתת זתותיו לפטור ויש כת שהכל מודים זו לחיוב ויש כת זבן סורר ומורה שנחלקו חזקיה ורבי יוחנן לפי מה ששמענו זמחלוקתן: **שנים אומרים זפנינו גנב**. משל אזיו מעות לקנות זשר ויין זפזעס שניה אחר שלקה: **ושנים אומרים זפנינו אכל**. הזשר זרשות אחרים דאינו חייב עד שיגנוז משל אזיו ויאכל זרשות אחרים"י הנך שמי כתות זריכות זו לזו ואין הראשונים יכולין לומר להלקותו זאלו והוה ליה חאי דבר לחזקיה דקבר לה כר"ע דאמר אין נהרגין ולר' יוחנן דאמר נהרגין כרזבן: **עידי מכירה זנפש**. ולא זכו עידי גניבה על כך לפנינו: **הא מסוך קאמר**. אפי' חאי דבר אין כאן שהרי היה לו להזיל נפשו מז"ד זטענה זו: **וזדלא אסו עידי גניבה**. קאמר רב אסי וכדפרישית שהיה יכול לומר עבדי מכרתי: **לזסוף**.

אחר שהעידו עידי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: ואזכתי מאי למימרא. כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי ליגמר על פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיזכוו עידי גניבה עלינו: דקא מרמוזי רמוזי. הני להני: **מתני'** ג' זסי דינין היו שס. זירושלים דמשתעי זבה קרא (דברים ין) וקמת ועלית: אחד יושב על פסח הר הזים. הא שער המזרחי שלפנים מן החיל לפני עזרת נשים: ואחד יושב. למעלה הימנו כשעברו עזרת נשים ובאין לפני עזרת ישראל: ואחד זלשם הגוים. שהיא זנויה זתוך העזרה חליה זקודש וחליה זקודש זחול דלאמרנין זכסדר יומא (דף כה): **זבאין לזה שעל פסח הר הזים**. זקן זה שהורה זעירו ונחלק ז"ד שזעירו עליו והזקיפו הכזוב לעלות לירושלים ולשאלו ובאין הוא וזית דין שזעירו לז"ד זה שעל פסח הר הזית שהרי זו פוגעין תחילה: **תלמיד שהורה לעשות**. תלמיד שלא הגיע להוראה ונחלק על ז"ד שזעירו וזכו לז"ד הגדול ושאלו וזחר לעירו והורה זבתחילה פטור שאין לסמוך על הוראתו והתורה לא חייבה אלא מופלא ומומחה לז"ד דלאמרי' זגמ' ⁬[פ].]: **נמצא חומרו קולו**. חומר שהחמירו עליו שאינו ראוי להוראה עד שיהא זן ארבעים שנה"י נעשה לו קל לפוטרו מן המיתה:

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

להלקוטו זאלו. ולא העדנו להמיתו שלא ידענו שסופו לחזור ולקלקל: להלקוטו זאלו. על הגניזה ולא ידענו שימכרנו: דלא לקי. אגניבה לחודה משוס דהוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת ז"ד שאס ימכרנו יהרג: עידי גניזה זנפש. שהעידוהו שגנז נפש: **מדאמר חזקיה אין נהרגין**. אס הזומו לאחר זכזאו עידי מכירה משוס הכי לוקין שהרי אין סופן למות על עדות זו ולא הוי לגזייהו לאו שניתן לאזהרת מיתת ז"ד: דאי ר' יוחנן כיון דאמר נהרגין. אס זכו עידי מכירה אחרי כן קודם הזמה ונגמר דינו ע"פ שמי הכמות והזומו היכי לקו אס הזומו קודם זכזאו עידי מכירה הא הוה ליה לאו דלא תענה"י לגזייהו זשעה שהעידו לאו שניתן לאזהרה שלא להעיד כן שאס יעידו ולא יוזמו עד זכזאו עידי מכירה ויגמר דינו ויוזמו ימומו: וכל לאו שניסן לאזהרה ז"ד אין לוקין עליו. ואפילו יפטרו מן המיתה שהרי לא לאזהרת מלקות נימן: אינהו היכי לקו. הא לאו כאשר זמס"י הוה ואי משוס לא תענה (שמות ס) לאו שאין זו מעשה הוה:

זעידי מכירה כולי עלמא לא פליגי דנהרגין. אס נגמר דינו על פי שמי הכמות: לחודה קיימא. ועידי גניבה אינן זכאין להורגו אלא להלקותו אזל עידי מכירה שזאין עמהן ואומרנין שהתרו זו למיתה מונעין אותו ממלקות ומחייזין אותו מיתה והויא לה מזירה דבר שלס: **אסתלפא דמכירה**. דקסבר ר' יוחנן לא לקי עלה דלאו שניתן לאזהרת מיתת ז"ד ואינן זכאין אלא להורגו ואט"ג דשמיאן זריכות זו לזו והוה ליה כל חדא וחדא חאי דבר מיקטל כרזבן: **ומורה ר' יוחנן זעדים הראשונים של זן סורר ומורה שהוזמו דאין נהרגין**. דאינהו ודאי למלקות אמו דכזכזיז ויסרו אותו (דברים כא): **הכל מודים בו**. כלומר יש עדים זבן סורר ומורה שהכל מודים זזאתת זתותיו לפטור ויש כת שהכל מודים זו לחיוב ויש כת זבן סורר ומורה שנחלקו חזקיה ורבי יוחנן לפי מה ששמענו זמחלוקתן: **שנים אומרים זפנינו גנב**. משל אזיו מעות לקנות זשר ויין זפזעס שניה אחר שלקה: **ושנים אומרים זפנינו אכל**. הזשר זרשות אחרים דאינו חייב עד שיגנוז משל אזיו ויאכל זרשות אחרים"י הנך שמי כתות זריכות זו לזו ואין הראשונים יכולין לומר להלקותו זאלו והוה ליה חאי דבר לחזקיה דקבר לה כר"ע דאמר אין נהרגין ולר' יוחנן דאמר נהרגין כרזבן: **עידי מכירה זנפש**. ולא זכו עידי גניבה על כך לפנינו: **הא מסוך קאמר**. אפי' חאי דבר אין כאן שהרי היה לו להזיל נפשו מז"ד זטענה זו: **וזדלא אסו עידי גניבה**. קאמר רב אסי וכדפרישית שהיה יכול לומר עבדי מכרתי: **לזסוף**.

אחר שהעידו עידי מכירה זכו עידי גניבה ונגמר הדין ע"פ שניהם: ואזכתי מאי למימרא. כשהעידו הראשונים לא היה הדין ראוי ליגמר על פיהם ויכולין לומר לא היינו יודעין שיזכוו עידי גניבה עלינו: דקא מרמוזי רמוזי. הני להני: **מתני'** ג' זסי דינין היו שס. זירושלים דמשתעי זבה קרא (דברים ין) וקמת ועלית: אחד יושב על פסח הר הזים. הא שער המזרחי שלפנים מן החיל לפני עזרת נשים: ואחד יושב. למעלה הימנו כשעברו עזרת נשים ובאין לפני עזרת ישראל: ואחד זלשם הגוים. שהיא זנויה זתוך העזרה חליה זקודש וחליה זקודש זחול דלאמרנין זכסדר יומא (דף כה): **זבאין לזה שעל פסח הר הזים**. זקן זה שהורה זעירו ונחלק ז"ד שזעירו עליו והזקיפו הכזוב לעלות לירושלים ולשאלו ובאין הוא וזית דין שזעירו לז"ד זה שעל פסח הר הזית שהרי זו פוגעין תחילה: **תלמיד שהורה לעשות**. תלמיד שלא הגיע להוראה ונחלק על ז"ד שזעירו וזכו לז"ד הגדול ושאלו וזחר לעירו והורה זבתחילה פטור שאין לסמוך על הוראתו והתורה לא חייבה אלא מופלא ומומחה לז"ד דלאמרי' זגמ' ⁬[פ].]: **נמצא חומרו קולו**. חומר שהחמירו עליו שאינו ראוי להוראה עד שיהא זן ארבעים שנה"י נעשה לו קל לפוטרו מן המיתה:

גמ'

מסורת הש"ס

- ↑ [שבת קנז. עירובין ח: זכא קמא עד: מסות יג: שנושט ד.י. ט] [ז"ק דז:י. א] [ל' אומרים כך הגי' זמשנה זכמשניות ועיי' מו"טו. ד] הוריות זג. א] [פסדר המשנה זכדקן. ו] [שמות כז. ו] [דברים יט. ח] [לעיל עא.י. ט] [נסוטה זכז:י.י]

✠❧✠

תורה אור השלם

- ↑ בי יפלא מנפך דבר למישטט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דבירי ריבת בשערך וקמת וזעלית אל המקום אשר יבחר יי אלהיך בו: דברים יז ח
- ↑ ועשית על פי הדבר אשר יצידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר יי ושמרת לעשות ככל אשר יורה: דברים יז י
- ↑ והאיש אשר יעשה בודון לבלתי שמע אל הברן העמד לשרת שם את יי אלהיך או אל השפט ומת האיש ההוא ובקרת קרע מישראל: דברים יז יב

✠❧✠

הגהות הב"ח

(א) גמ' עדי מכירה נמי ליקטלו:

✠❧✠

מוסף רש"י

לאו שניתן לאזהרת מיתת ז"ד. לאזהרת דבר שמינין עליו מיתת ז"ד (מכות יג): שלא יעשה כן, שמתחייב עליו מיתת ז"ד (עירובין יח: ב"ק עז:). אין לוקין עליו. דמיתת ז"ד הוה ענינו של לאו (ב"ק עז:). שלא ניתן לזו לאזהרת עונש מלקות כשאר לאוין, שהרי הזכר להוריו, שאס לא כן לא יוכל לחייבו מיתה (מכות יג): אפילו לא התרו זו למיתה והתרו זו למלקות, דהשתא לא מיקטיל, אפילו הכי לא לקי, דלאזהרת מיתה ניתן ולא למלקות (עירובין יח:).